

der er omfattet af konventionen. Det drejer sig især om forældreansvar, forældremyndighed, samvær, værgemål, udpegning af en repræsentant for børn, anbringelse af børn uden for eget hjem samt forvaltning af børns formue. Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.

Udtrykket "forældreansvar", der ikke anvendes i dansk ret, er defineret i artikel 2 og omfatter forældremyndighed eller ethvert tilsvarende myndighedsforhold, der er bestemmende for de rettigheder, beføjelser og forpligtelser, der gælder for forældre, værger eller andre retlige repræsentanter i forhold til barnets person eller formue. I praksis vil forældreansvar normalt svare til forældremyndighed i dansk ret.

Konventionens artikel 4 indeholder en udtømmende angivelse af en række sagstyper, der ikke er omfattet af konventionen, f.eks. adoption, faderskab, børns navne, underholdspligt, social sikring, generelle foranstaltninger vedrørende uddannelse og sundhed, asyl m.v. samt foranstaltninger som følge af strafbare handlinger begået af børn.

Opbygningen af artikel 3 og 4 betyder, at enhver regel eller foranstaltning, der sigter mod at beskytte et barns person eller formue, og som ikke er omfattet af undtagelserne i artikel 4, vil være omfattet af konventionen. Både afgørelser af privatretlig og offentligretlig karakter er omfattet af konventionen. Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.1.

Efter dansk ret vil reglerne om forældremyndighed og samvær m.v. i lov om forældremyndighed og samvær være omfattet af konventionen (lov nr. 387 af 14. juni 1995 med senere ændringer). Samtidig omfatter konventionen værgemålslovens regler om udpegning m.v. af værger, herunder f.eks. ad hoc værger, og om beskyttelse af barnets formue, herunder forvaltning og anbringelse af formuen (lov nr. 388 af 14. juni 1995 med senere ændringer). Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.2.1., 3.2.2.2. og 3.2.2.3.

Konventionen omfatter desuden reglerne i lov om social service om frivillige og tvangsmæssige anbringelser, undersøgelse af barnets forhold, herunder også mod protest, samvær under anbringelser samt kommunernes tilsyn med børn og unge (lovbekendtgørelse nr. 1187 af 7. december 2005, der pr. 1. januar 2007 erstattes af lov nr. 573 af 24. juni 2005). Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.2.4.

Herudover finder konventionen også anvendelse på visse bestemmelser i anden lovgivning, der omhandler beskyttelse af børn, bl.a. udlændingelovens § 56, stk. 1, om udpegning af repræsentanter for uledsagede mindreårige (lovbekendtgørelse nr. 826 af 24. august

2005 med senere ændringer), lov om patienters retsstilling §§ 8 og 15 om mindreåriges samtykke til lægelig behandling (lov nr. 482 af 1. juli 1998 med senere ændringer), lov om dødsboskifte § 15 om udpegning af skifteværger for mindreårige arvinger (lov nr. 383 af 22. maj 1996 med senere ændringer), samt folkeskolelovens § 45, stk. 2, om afgørelser om skoleelever (lovbekendtgørelse nr. 393 af 26. maj 2005 med senere ændringer). Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.2.8. samt 3.2.3.3.

Særligt vedrørende strafbare handlinger begået af børn bemærkes, at straffesager mod børn over den kriminelle lavalder er undtaget fra konventionen anvendelsesområde. Ud over egentlige straffesager indeholder dansk ret en række regelsæt, der giver mulighed for anbringelse af børn i situationer, hvor barnets "strafbare handlinger" kan være en del af grundlaget herfor. Skillelinien mellem sådanne anbringelser og anbringelser, der er iværksat af hensyn til barnets sundhed og udvikling e.lign., er ikke altid klar. Efter udvalgets opfattelse må det afgørende være, om den konkrete anbringelse af barnet er en direkte følge af, at barnet har begået et strafbart forhold, således at denne anbringelse falder uden for konventionens anvendelsesområde. Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.2.5. og 3.2.1.6.

Hvis en sag falder inden for konventionens anvendelsesområde, og sagen har den fornødne tilknytning til en kontraherende stat, skal myndighederne påse, at konventionens regler overholdes. Det vil f.eks. betyde, at en dansk myndighed alene kan træffe afgørelse om samvær eller forældremyndigheden over et barn, hvis barnet har sædvanligt opholdssted her i landet, jf. udgangspunktet i konventionens artikel 5. Der henvises til lovforslagets § 1 og betænkningens afsnit 3.2.3.2.

Konventionens anvendelsesområde indebærer, at danske myndigheder skal anerkende forældreansvar, der dækker et bredere område end forældremyndighed efter dansk ret, og som eksempelvis tilkommer flere personer, f.eks. både barnets forældre og dets bedsteforældre, eller juridiske personer, f.eks. offentlige myndigheder. Ligeledes indebærer konventionen, at danske myndigheder skal anerkende samvær mellem børn og personer, som i dag efter dansk ret ikke er berettiget til at få fastsat samvær, f.eks. barnets bedsteforældre.

Dette følger imidlertid allerede af Europarådskonventionen af 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser. Ifølge denne konvention er Danmark forpligtet til at anerkende og fuldbyrde udenlandske afgørelser om forældremyndighed og